

Ο συντονιστικός ρόλος της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος

Η IFLA (International Federation of Libraries Association) ορίζει γενικά αλλά ουσιαστικά τις αρμοδιότητες και την ανώτατη θέση των Εθνικών Βιβλιοθηκών στην πολιτιστική ζωή των χωρών. « Οι Εθνικές Βιβλιοθήκες έχουν ειδικές αρμοδιότητες που καθορίζονται συχνά εντός του νομικού πλαισίου που διέπει τις βιβλιοθήκες και το σύστημα πληροφόρησης σε εθνικό επίπεδο. Αυτές οι αρμοδιότητες ποικίλουν από χώρα σε χώρα αλλά το πιθανότερο είναι να συμπεριλαμβάνουν τα ακόλουθα: τη συλλογή μέσω της κατά τον νόμον κατάθεσης της εθνικής παραγωγής (έντυπης και ηλεκτρονικής), την καταλογογράφηση και τη διατήρησή της· την παροχή κεντρικών υπηρεσιών (π.χ. πληροφόρηση, βιβλιογραφία, διατήρηση, δανεισμός) προς τους χρήστες απευθείας και μέσω άλλων βιβλιοθηκών και πληροφορικών κέντρων· την προώθηση της εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς· τον ηγετικό ρόλο σε εθνικές εκστρατείες για την αναγνωσιμότητα· την απόκτηση τουλάχιστον μίας αντιπροσωπευτικής συλλογής ξένων εκδόσεων. Οι Εθνικές βιβλιοθήκες συχνά λειτουργούν ως ένα εθνικό *forum* για διεθνή προγράμματα και έργα. Δύνανται να έχουν μία στενή σχέση με τις εθνικές κυβερνήσεις, να ασχολούνται με την ανάπτυξη εθνικών πολιτικών πληροφόρησης και να δρουν ως ο συντονιστής των απόψεων άλλων φορέων για το επάγγελμα. Κατά περίπτωση επίσης ικανοποιούν απευθείας τις πληροφοριακές ανάγκες για τη νομοθεσία.”

Προκειμένου για την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) ιδιαίτερη βαρύτητα οφείλεται να δοθεί στα ακόλουθα:

- Η διασφάλιση του αποκλειστικά δημόσιου χαρακτήρα της λειτουργίας της με επαναφορά στο θεσμικό – νομικό της καθεστώς ως υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.
- Η ΕΒΕ αποτελεί το επίσημο εθνικό αρχείο της πνευματικής δημιουργίας του ελληνισμού όπως αυτή αποτυπώνεται στα δημοσιευμένα έργα.
- Η ΕΒΕ αποτελεί το εθνικό βιβλιογραφικό κέντρο.
- Η ΕΒΕ παρέχει τις εθνικές υπηρεσίες διεθνών αριθμοδοτήσεων, όπως αυτές των βιβλίων (ISBN), περιοδικών εκδόσεων (ISSN), μουσικής (ISMN).

- Η ΕΒΕ αποτελεί το κέντρο συντονισμού των εθνικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το βιβλίο και την πληροφορία.
- Η ΕΒΕ αποτελεί το κέντρο διασύνδεσης της χώρας με τον διεθνή χώρο των βιβλιοθηκών, της πληροφόρησης και της γνώσης.
- Η ΕΒΕ λειτουργεί ως επίσημο εθνικό κέντρο παροχής οδηγιών, κατευθύνσεων και διαμόρφωσης προτύπων στους τομείς της βιβλιογραφίας και της συντήρησης, διατήρησης, ψηφιοποίησης και αποκατάστασης υλικού και της πληροφόρησης που έχει σχέση με αυτά.

Ως εκ τούτου είναι εξ ορισμού:

- Ο συντονιστής των δημόσιων, σχολικών και ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών της χώρας σε εθνικά οργανωμένο δίκτυο.
- Ο αποκλειστικός κάτοχος, οργανωτής και διανεμητής του Εθνικού Καταλόγου (National Union Catalogue).
- Ο κεντρικός κόμβος συντονισμού οιασδήποτε δράσης, επιστημονικής και διοικητικής, που αφορά στην παροχή υπηρεσιών, δια ζώσης και online, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που αφορούν στη χρήση του πλούτου των Ελληνικών Βιβλιοθηκών.
- Ο πρεσβευτής της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς, ευρωπαϊκές δράσεις και προγράμματα σε θέματα βιβλιοθηκονομίας, πολιτιστικής κληρονομιάς και επιστήμης.
- Ο επίσημος εκπρόσωπος σε εθνικές και υπερεθνικές πρωτοβουλίες διάσωσης, διάδοσης και διάχυσης πολιτιστικού υλικού (π.χ. europaena, world digital library)
- Ο εξουσιοδοτημένος πάροχος πιστοποίησης προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας στους χρήστες.
- Ο κεντρικός πυλώνας υπηρεσιών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Ελληνικό Ανοικτό πανεπιστήμιο.
- Ο συντονιστής, από πλευράς βιβλιοθηκών, συνεργατικών δραστηριοτήτων με τους άλλους δύο πολιτιστικούς φορείς, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και τα Μουσεία.

- Ο αναδεικνύων την ελληνική πολιτιστική δυναμική σε φεστιβάλ βιβλίου, διεθνείς εκθέσεις, διαπολιτισμικές δράσεις στην λεκάνη της Μεσογείου, στον απανταχού της γης απόδημο, στις Έδρες και τα Ινστιτούτα Νεοελληνικών Σπουδών του εξωτερικού.
- Ο ενδυναμωτής δράσεων με αιχμή του δόρατος τον πολιτιστικό τουρισμό, την πολιτιστική διπλωματία και την οικονομική ανέλιξη μέσω της προώθησης της αναγνωσιμότητας σε αποκλεισμένες ομάδες του πληθυσμού.
- Ο βασικός συμμετέτοχος σε οικονομικές και κοινωνικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των πολιτών και την οικονομική τους ελάφρυνση μέσω προγραμμάτων αυτομόρφωσης και ελεύθερης χρήσης του διαδικτύου.
- Ο συντονιστής των ελληνικών κέντρων πληροφόρησης για την άμεση, έγκαιρη και αποτελεσματική ανταπόκρισή τους στα πληροφοριακά αιτήματα των τεχνικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων καθώς και των εμπορικών συλλόγων.
- Ο κόμβος κοινών δράσεων με τους φορείς του βιβλίου: συγγραφείς, εκδότες, αναγνώστες για την προώθηση της ανάγνωσης.
- Ο φιλόξενος τόπος, φυσικός και άυλος, των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες.
- Ο γόνιμος σμιλευτής της κοινωνικής ενσωμάτωσης μεταναστών και αλλόγλωσσων με ειδικά προγράμματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και ιστορίας.
- Ο υπεύθυνος φορέας επεξεργασίας ιδεών με παρανομαστή την καινοτομία και τη δημιουργικότητα όσον αφορά τη γνώση από, προς και με τις βιβλιοθήκες.
- Ο εμπειρογνώμων στις ομάδες εργασίες του εθνικού κοινοβουλίου και της ευρωπαϊκής επιτροπής σε θέματα βιβλιοθηκών.
-

Αράχωβα Αντωνία